

SUD/TUŽITELJSTVO¹: _____

PRIJEDLOG ZA OSTVARIVANJE IMOVINSKOPRAVNOGA ZAHITJEVA²

Informacije o kaznenome predmetu³

Kod ovoga se suda vodi kazneni postupak pod poslovnim brojem _____
protiv optuženoga (*ime i prezime*) _____
iz (*mjesto prebivališta*) _____
po optužnici broj _____
radi kaznenoga djela iz članka _____

Osobni podaci oštećene stranke koja podnosi prijedlog

Ja, _____

(*Ime i prezime*)

Iz _____

(*Mjesto prebivališta*)

Adresa: _____

Izvršenjem navedenog kaznenoga djela, oštećenome⁴ je pričinjena šteta, pa sukladno Zakonu o kaznenome postupku (čl. 194 ZKP BiH, čl.208 ZKP FBiH, čl.104 ZKP RS, čl.194 ZKP BD), podnosim sljedeći prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnoga zahtjeva, kojim tražim:

naknadu materijalne štete⁵
u ukupnome iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____

i/ili
naknadu nematerijalne štete⁶
u ukupnome iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____

i/ili
povrat sljedećih stvari:⁷ _____

i/ili
poništenje pravnoga posla:⁸ _____

OBRAZLOŽENJE

(Navedite sve okolnosti i činjenice na kojima se temelji vaš imovinskopravni zahtjev, imajući u vidu izvršeno kazneno djelo i štetu koja vam je, kao oštećenome, prčinjena izvršenjem toga djela. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)⁹

(Navedite sve dokaze, primjerice, pismene isprave, svjedoke, medicinsku dokumentaciju, stručne nalaze i dr., na kojima se temelji imovinskopravni zahtjev. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)¹⁰

Molim da budem pozvan na glavni pretres radi obrazloženja imovinskopravnoga zahtjeva za naknadu štete, kao i ostvarivanja ostalih prava kao oštećenog u kaznenome postupku.

U _____ dana _____ godine

Oštećeni

Pojašnjenja u svezi popunjavanja imovinskopravnoga zahtjeva

Svrha je ovoga obrasca, koji je pripremila Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini, pomoći žrtvama kaznenih djela u ostvarenju njihovih prava te, osobito, pomoći kod podnošenja prijedloga za ostvarenje imovinskopravnoga zahtjeva tijekom kaznenoga postupka. Molimo da imate na umu da podnošenje imovinskopravnoga zahtjeva ne znači da će vašemu zahtjevu biti automatski udovoljeno. O utemeljenosti vašega zahtjeva odlučit će sud, koji će razmotriti je li vaš zahtjev dovoljno utemeljen i hoće li odlučivanje o zahtjevu bitno utjecati na trajanje kaznenoga postupka. Korištenje ovoga obrasca ne podrazumijeva da OESS podržava vaš zahtjev, ili da zauzima bilo kakvo stajalište glede utemeljenosti vašega slučaja, pošto OESS nije stranka u postupku.

¹ Napišite ovdje naziv suda ili tužiteljstva kojemu podnosite zahtjev.

² Što je imovinskopravni zahtjev? Ukoliko vam je izvršenjem kaznenoga djela pričinjena šteta, možete tražiti naknadu te štete tako da podnesete prijedlog za ostvarenje imovinskopravnoga zahtjeva tužitelju, odnosno sudu na kojemu se vodi kazneni postupak protiv osumnjičenoga/optuženoga. Kao oštećeni, prijedlog za ostvarenje imovinskopravnoga zahtjeva možete podnijeti najkasnije do završetka glavnoga pretresa, odnosno pretresa za izricanje kaznenopravne sankcije. Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na: a) Naknadu štete prouzročene izvršenjem kaznenoga djela; šteta može biti materijalna i nematerijalna (vidi fusnote 5 i 6 za dalja objašnjenja); b) Povrat stvari koja je oduzeta izvršenjem kaznenoga djela (vidi fusnotu 7 za dalja objašnjenja); c) Poništenje pravnoga posla (primjerice, kupoprodajnoga ugovora), koji je zaključen na nezakonit način (vidi fusnotu 8 za dalja objašnjenja).

³ U ovome dijelu navedite pojedinosti o kaznenome predmetu koji se vodi povodom kaznenoga djela, čijim izvršenjem vam je nanesena šteta. Ako je potrebno, tražite pomoć suda/tužiteljstva pred kojim se vodi ovaj predmet, da doznate ove informacije.

⁴ Tko može biti oštećeni? Oštećeni je osoba koja je pretrpjela štetu izvršenjem kaznenoga djela. U slučaju da je neka osoba izvršenjem kaznenoga djela izgubila život, status oštećenoga imaju njegovi najbliži srodnici (bračni drug, djeca, roditelji, braća i sestre).

⁵ Materijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Gubitak ili oštećenje imovine usljed izvršenog kaznenoga djela (primjerice krađa motornoga vozila, oštećenje pokretnih stvari, kao što su: automobil, televizor, namještaj i sl., ili nepokretne stvari, primjerice, kuće, i sl.); b) Za tjelesne povrede i pogoršanje vašega zdravlja, što je nastalo kao posljedica počinjenja kaznenoga djela, možete tražiti troškove liječenja: nabavka lijekova, medicinske usluge, troškovi rehabilitacije, nabavka ortopedskih pomagala, troškovi pojačane ishrane, njega i pomoć treće osobe, izgubljeni osobni dohodak i zarada, naknada za umanjene sposobnosti za rad; c) Za smrt osobe može se tražiti iznos za izdržavanje osobe koju je umrla izdržavao, troškovi pogreba, i troškovi liječenja umrloga, koji su nastali u razdoblju od povrede do smrti.

⁶ Nematerijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Fizička bol koja može biti uzrokovana tjelesnom povredom, operativnim zahvatom za vrijeme liječenja, kao i bol nakon završetka liječenja; b) Duševna bol nastala usljed smanjenja životne aktivnosti, unakaženosti (gubitak dijela tijela, ožiljci i sl.), usljed smrti ili invaliditeta bliske osobe, kažnjive obljube i kažnjive bludne radnje; c) Pretrpljeni strah, uzrokovan izvršenjem kaznenoga djela, i nakon toga, ukoliko je strah bio izrazito jak i dugoga trajanja. Radi određivanja iznosa nematerijalne štete, mogu se konsultirati orijentacijski kriteriji koje je razvio Vrhovni sud Federacije BiH. Navedeni kriteriji ne predstavljaju automatiziranu formulu za izračunavanje novčane naknade, s obzirom na to da i u primjeni pravila treba uzeti u razmatranje sve okolnosti konkretnoga slučaja. Ovo su orijentacijski kriteriji za pojedine vrste nematerijalne štete: a) Fizički bolovi: jaki bolovi - 70,00 KM po danu; srednji bolovi - 40,00 KM po danu; slabi bolovi - 10,00 KM po danu; maksimalno do 10.000,00 KM; b) Duševni bolovi, nastali usljed smanjenja životne aktivnosti: do 30%, 5.000,00 KM za svakih 10%; do 50%, 6.000,00 KM za svakih 10%; preko 50%, 7.000,00 KM za svakih 10%. Ovaj je oblik štete, u pravilu, trajnoga karaktera, ali novčana naknada može se dosuditi i kad je smanjenje životne aktivnosti privremeno, ako je jačega intenziteta i dužega trajanja, ili ako to posebne okolnosti opravdavaju; c) Duševni bolovi, nastali usljed naruženosti: jak stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama - 10.000,00 KM; uočljivo samo

ponekad (primjerice, ukućanima, na plaži i si.) - 6.000,00 KM; srednji stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama -6.000,00 KM; uočljivo trećim osobama samo ponekad - 3.000,00 KM; nizak stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama 1.500,00 KM; uočljivo trećim osobama samo ponekad - 700,00 KM; d) Duševni bolovi zbog smrti bliskoga srodnika (bračni i izvanbračni drug, dijete, gubitak ploda, roditelj, braća i sestre): za slučaj smrti bračnog i izvanbračnoga druga ili djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj gubitka ploda, roditeljima - 7.000,00 KM; za slučaj smrti roditelja: djetetu, koje se nalazi na odgajanju i izdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM; djetetu - 12.000,00 KM; za slučaj smrti brata ili sestre - 7.000,00 KM; e) Duševni bolovi, zbog osobito teškoga invaliditeta bliske osobe: za slučaj osobito teškoga invaliditeta bračnoga i izvanbračnoga druga i djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj osobito teškoga invaliditeta roditelja: djetetu koje se nalazi na odgajanju i izdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM, djetetu -12.000,00 KM; f) Strah: od 400,00 KM do 6.000,00 KM. Pravična novčana naknada za pretrpljeni strah dosuđuje se ako okolnosti slučaja, a osobito trajanje i jačina straha, to opravdavaju. Stupanj i dužnu trajanja fizičkih bolova*, duševnih bolova i straha, utvrđuje vještak medicinske struke.

⁷ Povrat stvari možete zahtijevati u slučaju ako je izvršenjem kaznenoga djela oduzeta vaša stvar kao oštećenog. Ako je stvar uništena ili oštećena, imovinskopravni zahtjev se mijenja u zahtjev za naknadu štete. Oduzeta stvar se vraća, ukoliko se nalazi kod počinitelja kaznenoga djela, kod sudionika koji odgovara zajedno s počiniteljem, ili kod treće osobe kojoj je povjerena na čuvanje od strane počinitelja ili njegova saučinitelja. Opišite ovdje stvari koje tražite da vam budu vraćene.

⁸ Poništenje nekog pravnoga posla: termin "pravni posao" najčešće se odnosi na ugovore, osobito na ugovore o kupoprodaji (primjerice, zemljišta, kuće, automobila i si.). Ako je ugovor zaključen protuzakonito, možete tražiti poništenje toga ugovora u cijelosti ili djelomice, kako bi se uspostavilo pravno stanje koje je bilo prije izvršenja kaznenoga djela, odnosno zaključenja ugovora. Navedite ovdje pravne poslove za koje tražite da budu poništeni.

⁹ U ovome dijelu objasnite sve činjenice i dokaze na kojima se temelji vaš imovinskopravni zahtjev. Osobito je potrebno objasniti sve okolnosti glede mjesta, vremena i načina izvršenja kaznenoga djela i izvršitelja kaznenoga djela, kao i sve okolnosti i činjenice glede nastale štete, kao i uzročnu vezu između izvršenog kaznenoga djela i nastale štete.

¹⁰ Glede materijalne štete, koja se odnosi na gubitak ili oštećenje imovine usljed izvršenog kaznenoga djela, neophodno je, uz zahtjev, dostaviti sve pismene dokaze i isprave koje dokazuju vaše vlasništvo nad imovinom. Glede oštećenja stvari, predložite saslušanje svjedoka, ili vještačenje po vještaku odgovarajuće struke, kako bi šteta bila procijenjena. Glede materijalne štete u vidu tjelesne povrede i oštećenja zdravlja ili smrti osobe, potrebno je predložiti račune ili druge pismene isprave koji potvrđuju troškove liječenja, nabavke ortopedskih pomagala, nabavke lijekova, troškova sahrane i drugoga; po potrebi, cijeneći okolnosti slučaja, predložiti provedbu dokaza vještačenja po vještaku odgovarajuće struke.